UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Historia Scholastica Magistri Petri comestoris sacre scripture seriem breuem nimis [et] obscuram elucidans

Petrus <Comestor>

Argentine, 1503

VD16 P 1829

De electione duodecim ap[osto]lo[rum] ca. xlvij.

urn:nbn:de:hbz:466:1-30892

Visual Library

ſuo, ⁊ factꝰ ē inimicꝰ arethe et philippi Sup quo cū argueret eū ioannes, ſuggeſtione herodiadis miſit eū in carcerē. Quod cū audiſſet ieſus venit et habitauit in capharnaū in finibus zabulon et neptalim.

De tertia vocatione diſcipuloꝝ.
Caplm. XLV.

a Mbulans autē iteꝝ ieſus iuxta mare galilee vidit duos frēs ſimonē ⁊ andreā frēm eiꝰ mittētes retia ī mare ⁊ ait ill'. Venite pꝰ me faciā vos fieri piſcatores hoīm. At illi ꝯtinuo relictis retibꝫ et naui ſecuti ſūt eū oīno. Et ꝓcedēs inde vidit duos alios frēs iacobū ⁊ ioannē reficiētes retia ſua cū zebedeo pr̄e coꝝ: et vocauit eos. Illi aūt relictis retibꝫ ⁊ pr̄e ſecuti ſunt eū oīno Et cū trāſiſſet inde ieſus vidit mattheū q̄ ⁊ leui dictꝰ ē filiū alphei: ſedentē ad teloneū ⁊ ait illi. Seq̄re me. Qui relictis oībꝫ ſecutꝰ ē eū. Telos grece latine vectigal. Iſte ḡ erat publicanꝰ .i. publica negotia āminiſtrās q̄ ſine pctō aut vix aut nūq̄ āminiſtrant. Et nota a q̄bꝫ ⁊ q̄libꝫ orta eſt eccl'ia ne ſi a ſublimibꝫ orta eſſet, ꝓptꝰ fidei ſcīe coꝝ, et potētie aſcriberet. De vocatione reliquoꝝ determinatū nō habemꝰ.

De apta ꝓdicatione et miraculis dn̄i.
Caplm. XLVI.

e T aperte exinde ꝓdicabat dicēs: Pn̄iaꝫ agite: appropinq̄bit eīm regnū celoꝝ. Vn̄ ⁊ pꝰ dixerūt ſacerdotes ad pilatū. Cōmouit vniuerſaꝫ iudeā incipiēs a galilea vſq̄ huc. ⁊ ſic impletū eſt illud eſaie. Prio tp̄e alleuiata eſt t̄ra zabulō ⁊ t̄ra neptalim. Vn̄ ⁊ ꝓmitiui cōuerſi a dn̄o: q: fuerūt de finibꝫ ill': dicti ſūt ꝓncipes zabulon ⁊ ꝓncipes neptalim. Eſaias ſiq̄dē ꝓphauit d' captiuitate decē tribuū q̄ in tribubꝫ illis inchoata ē. Nihilo minꝰ tn̄ ⁊ de alleuiatiōe ab onere pcti futura ī ptibꝫ ill' ad ꝓdicatiōꝫ chr̄i ꝓdixit Et circūibat ieſus totā galileā docēs ī ſynagogis coꝝ, ⁊ ſanās oēm languorē in ꝓplo: ⁊ abijt opinio eiꝰ in totā ſyriā. Eſt aūt ſyria oīs regio ab eufrate vſq̄ ad mare magnū, a cappadocia vſq̄ ī egyptū: cōtinēs inter alias ꝓuincias paleſtinā in q̄ iudei habitabāt. Vn̄ ⁊ ſup pſalmos. thabor ⁊ hermon dicūt mōtes ſyrie. Qn̄q̄ ꝓo ſic legit̄ ſyria ꝙ nullū includit partē iudee. Et ſecuti ſunt eū turbe mlt'e diuerſaꝝ regionū. Quas cū vidiſſet ieſus aſcendit in montē.

De electione duodecim apoſtoloꝝ.
Caplm. XLVII.

e T cū ſediſſet vocauit ad ſe q̄s voluit ipſe: ⁊ fecit vt eſſent cū illo .xij. q̄s ⁊ apl'os .i. miſſos noiauit. Simonē quē agnominauerat petrū: et andreā fratrē eiꝰ. iacobū zebedei ⁊ ioānē fratrē eiꝰ. Et īpoſuit his duobꝫ noīa boanergeſ id ē filios tonitrui. q: vnꝰ coꝝ ītonuit dicens In ꝓncipio erat ꝟbū. Et ambo ſepe terrificā vocē pr̄is audire meruerunt. Philippū et bartholomeuꝫ, thomā ⁊ mattheū publicanum, iacobum alphei, et taddeum fratrē eiꝰ: q̄ et iudas cognoīatꝰ ē, quē lucas iudā iacobi vocat. q̄ tertio noīe dictꝰ ē lebeus. ſimonē cananeū ⁊ iudā ſcariothē In h' catalogo nomina aploꝝ cōbinata q̄ſi pariū ponuntur nō ſatis nota cā. Quare ꝓo iacobꝫ alphei poſterior nūeret iacobo zebedei ⁊ minor dicatur et ille maior cū ꝓrogatiua ſctītatꝫ ſue factꝰ ſit ab apl'is poſtea archiep̄s hieroſolymoꝝ: ⁊ ſenior illo fuerit: merito q̄ritur. Ad qḋ meliꝰ videndū dicimꝰ ꝙ āna mortuo ioachim. de quo ſuſcepat mariā virginē data ē in vxorē ioſeph genero ſuo cleophe fratri ipiꝰ ioſeph de q̄ poſt ſuſceptā filiam vocatāq̄ mariā dedit in vxorē alpheo de qua nati ſunt alpheo quattuor cōſobrini dn̄i. iacobus. ſimon. et iudas apoſtoli. et ioſeph qui ⁊ barſabas. q̄ ꝓ iuda poſt cum mathia electus fuit. Et hi q̄ttuor p̄ ceteris conſanguineis dicti ſunt frēs dn̄i: q: nō ſolū cognati: ſed ⁊ agnati eiꝰ putabant̄ tanq̄ ex duobus fratribꝫ ioſeph ⁊ chleopha deſcendētes

Ante electionē apoſtoloꝝ q̄dā ponūt de ſanatōe demōiaci i ſynagoga apd̄ marcū et de ſocru petri: ⁊ de ſanatione multoꝝ in veſpera. ⁊ de ſcriba q̄ acceſſit ī via, ⁊ d' dormitione chriſti in naui. et de demoniacis gerazenis. ⁊ de paralytico demiſſo per tectum. ⁊ de vocatione matthei, et de conuiuio leui. ⁊ de filia iairi. ⁊ emorroiſſa. ⁊ duobus cecis. et demoniaco muto. d' q̄bus ſolus mattheus.

Non fuit anna nazarea. ſed d' ſephori circiter duo miliaria a nazareth.

Inter q̄s tñ q̄ſi antonomaſice iacobꝰ dictꝰ eſt frater dñi. qꝛ q̄ſimillimꝰ fuit ei ĩ facie. Itē mortuo cleopha anna nupſit viro tertio. ſcʒ ſalome. ſuſceptaq̄ʒ ex eo filiā ſicut ⁊ alias pri us vocauit mariā. Et hanc duxit zebedeus. Habuitq̄ʒ ex ea filios iacobū maiorē ⁊ ioan nem. q̄ licet poſterioꝛ natu: maioꝛ tñ dictꝰ eſt qꝛ ꝑus vocatus eſt a dño: et ꝑus adheſit ei. Qđ romana ſeruat eccleſia vt ſinguli ĩ ordi nibus ſuis ꝑores ſint prius ordinati. ita di cit Hieronymꝰ. Aliȷ̄ ꝟo videntes mulieres agnoiari ſolere a noibꝫ viroꝝ. vt marcia ca thonis: dixerūt ꝑoribꝫ virꝭ mortuis: has du as marias nupſiſſe cleophe et ſalome. vł ꝑo res viros fuiſſe binomios. et dictū zebedeū cleophā. alpheū ſalomam.

De ſermone domini in monte.

Capitulū. XLVIII.

E eleuatis ocu lis in diſcipl'os docebat eos di cēs. Beati paupes ſpū: q̄m ipo rū eſt regnū celoꝝ. ⁊c. Hūc ſermonē matheꝰ et lucas varie narrant. Ob hoc quidam tra dunt dñm prius eū feciſſe diſcipulis in ſup cilio montis ſedendo. poſt in latere montis cōiter diſcipl'is ⁊ tur bis ſtādo. Aliȷ̄ vero tradunt nō niſi vnū ſermonē factū cōiter diſcipulis et turbis. Utrū aūt hoꝝ verū ſit: nō multū intereſt nos ſcire. ſic nec ſcire intereſt. an mons ĩ q̄ hec facta ſūt fuerit tha boꝛ: an alius mons in galilea. Sermonē q̄ dem a dño ad diſcipulos factū legimꝰ ĩ mat theo luca ⁊ ioanne tñ.

Sʒ dr ꝙ ſcđo millia rio a capharnauʒ eſt deſcēſus mōtis vbi factus eſt ſermo do mini et leproſus mū datus.

De oratione dominica.

Ca. XLIX.

Hic ſermoni in terſeruit dñs oratiōem dñicā: q̄ octo ꝑtes habet. Pria eſt capta tio beniuolētie: quā ſequunť ſeptē petitiōes ⁊ dirigunť ad deū patrē. a q̄ petimꝰ nob da re panē noſtrū ſupſubſtantialē. i. filiū. Nam ⁊ xp̄s docuit nos ad petendū a pr̄e in noie ſuo. Tres ꝑme petitiōes ſpectāt ad vitā fu turā. Sicut ſanctificeť. i. firmeť in nobis no men tuū. In hac vita quaſi mobile eſt nomē patris ⁊ filios. qꝛ et iudas q̄nq̄ʒ fuit dei fili us q̄nq̄ʒ nō ꝑ qua etiā poſſibilitate mouēda dixit apl's. Timeo ne ⁊ ego ipſe reprobus in ueniar. In patria eñ apparebūt filiȷ̄: ⁊ imu tabiliter erit deꝰ pater eoꝝ. Adueniat. i. ad te videndū veniat regnū tuū: vt ſit regnū in re gno. Fiat volūtas tua ſicut ĩ celo. ⁊ in terra. q̄ſi ſicut celeſtis eccl'ia nihil pōt velle niſi qđ ſcit te velle. ita ⁊ illa q̄ adhuc militat in terra addicať voluntati tue. Quattuoꝛ q̄ ſequunť: ad militiā huiꝰ vite ſpectāt. ſcʒ panē noſtruʒ ſupſubſtantialē da nob hodie id ē xp̄m q̄ eſt ſupſubſtantialis. i. ſup oēs ſubſtantias. ⁊ eſt panis noſter in altari. Uel ſunt due dictio nes. ſup ſubſtantialē. et eſt ſenſus. Da nobis hodie. i. in pn̄ti tp̄e panē noſtruʒ. i. chriſtū. q̄ ꝓprius eſt fideliū; ⁊ hoc ſup panē. i. ꝑter panē ſubſtantialē. i. neceſſarium ad ſuſtentationē. q̄ſi da nobis vtrūq̄ʒ panē anime ⁊ coꝛporis. Lucas poſuit quotidianū. qđ de viatico tm̄ exponiť. Grecus habet epiuſion. Hebreus vero ſogolla. id eſt p̄cipuum vel egregiū vel peculiarē. Ob hoc forte lucas videns mat theum dixiſſe ſogolla. qđ ſonat peculiarē di xit quotidianū. Grecus vero interpres mat thei. qꝛ vidit eū dixiſſe ſogolla qđ ſonat egre gium. dixit epiuſion. Tres q̄ ſequunť patēt: Amē. Hebreus in fine ponit vnū ex his tri bus. amen. ſela. ſalem. que ſonant vere. ſem per pacem.

Qr diſcipuli miſſi ſunt cū poteſtate curādi

Capitulum. L.

Cum cōſūmaſ ſet ieſus ꝟba hec ꝯuocatiſ diſci pul'. xiȷ̄. dedit eis ꝑtātē eȷ̄ciēdi ſpūs imūdos: ⁊ curādi oēm ĩfirmitatē. ⁊ mi ſit eos p̄dicare regnū dei: et ait. Nihil tuleri tis in via. neminē ſa lutaueritis. i. ſic aliȷ̄: q̄ nō ex ſtudio oprā di ſalutē cōſueuerūt tm̄ ſalutare. In viaʒ gentium ne abieritiſ nec ĩ ciuitates ſama ritanoꝛum intraueri tis. gratis accepiſtis gratis date. Nō por tabitis pecuniā: nō panē: nō duas tuni cas. i. ſupfluas. non.

Inde eſt ꝙ draco ſeq̄ tur. iiȷ̄. die rogationū. Hic ꝑmo deſtruitur poteſtas diaboli: cuʒ homini dať poteſtas ſup eum.

Inde eſt ꝙ diaconuſ ſumpto codice de al tari ſub ſilentio trāſ it inclinās donec in ambone ſalutat po